

e MARÇ
ia
e la

ABRIL DE 1994 * N° 204

FLORE DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

Places

Els llorencins duim mala sort amb les places. En un principi l'única que teníem en el poble estava situada a la confluència entre els carrers Major i Sant Llorenç, lloc que els padrins encara recorden com la "plaça Vella"; més tard, en obrir el carrer de la Mar, crearen la plaça Nova i a mitjans anys 50 s'inaugurà la placeta de l'Ajuntament. Avui ja no tenim plaça Nova ni plaça Vella, i la placeta de l'Ajuntament ha perdut el poc caràcter que tenia abans: les rajoles estan fetes malbé, hi ha contenidors d'escombraries i de vidre, els arbres són horrorosos, tots desiguals i més propis d'una carretera que no d'un lloc que hauria d'esser de reunió i esbarjo, no hi ha bancs ni zones ajardinades...

I això que si miram els papers oficials Sant Llorenç està ple de places: la de Jaume Santandreu, més coneguda com la del "Quesito", la del Pou Vell, la dels Morers i, darrerament, la dels Donants de Sang. En aquest sentit sembla que tenguem una fixació per fer "places" triangulars, ja que a qualsevol racó que quedi buit els polítics tot d'una el bategen amb el rimbombant nom de "plaça"; per ventura seria menys presumptuós i concordaria més amb la realitat si els anomenaven "jardinets". I, ja que en parlam, no estaria malament sembrar qualche arbre a l'eixamplament del carrer Verge Trobada, ran de l'Escola Nova, i acabar d'una vegada amb les remodelació del Pou Vell i del jardí dels morers.

No voldríem que aquest editorial semblàs que estam en desacord amb la placa que han destinat als Donants de Sant. Consideram que ha estat una bona iniciativa i lamentam que l'any del Centenari no se'n dedicàs una altra als llorencins que aconseguiren la independència de la nostra vila. L'únic que ens sembla exagerat és la paraula "plaça", i pensam que hagués estat millor que la inscripció només posàs "Als Donants de Sang", i més quan es tracta d'un racó que no té cap portal i, per tant, no sortirà mai escrit a cap paper oficial, ni carta, ni adreça. Serà, una vegada més, una decisió oficial que no connectarà amb la gent del carrer.

I està bé que col.locassin una pedra en homenatge a Jaume Llinàs "Es Moleter", a l'entrada del camp de futbol, i ara una altra als Donants de Sang, a més de la pareteta de pedra seca amb una placa que digueren que posarien al jardinet dels morers per recordar n'Antoni Garrit, el contador de rondalles -jardinet que al pas que anam no sabem si l'arribaran a acabar mai-, però també podrien instal.lar alguna escultura moderna, com ho han fet a Cala Millor i a S'Illot, que no crec que trobàssim un altre poble a Mallorca que no disposi d'alguna obra d'art en recordança dels fills notables de la vila. Salvador Galmés i l'any de l'autonomia municipal -1882-, com a mínim, haurien de tenir el seu record a algun indret destacat de Sant Llorenç, que ja fa massa temps que esperen.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca).

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Abril de 1994. Número 204

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: **Associació Cultural Flor de Card**

CIF: G07606185

Imprimeix: **Tirrena S.A.** (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

COL.LABOREN

		Portada
Maria Febrer	Dia de la Dona	
Josep Cortès	Crònica informal	3
	Espipellades	9
	Tal dia com avui	20
	Estampes llorencines	24
Guillem Pont	Gent de la nostra gent	4
Diversos	Batec	6
PSM	Eleccions europees	7
Ajuntament	El consum de d'alcohol	8
Ignasi Umbert	PP-UM, un trencament...	10
	Un hivern a Mallorca	15
Jaume Galmés	Traduccions	12
Pere Galmés	La primavera	12
P.J.Santandreu	De literatura infantil	13
Xavier Morell	Viatge a l'Estació Z	14
Abbè Rovira	Poemes	14
Bassa/Calafat	Festes de Son Carrió	16
M. Mascaró	L'Escolania de Lluc	18
Diversos	Demografia	20
Josep Cerdà	S'acaben els capellans?	21
Maria Galmés	Si lleu...	22
	Comptabilitat	
Xesc Umbert	El temps	23
	Meteorologia	17
Bel Nicolau	Distribució	

NOTA: La portada és una composició original de Maria Febrer Sancho, que va guanyar el primer premi de cartells en el concurs organitzat per l'Ajuntament d'Artà per commemorar el Dia de la Dona.

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL 7 D'ABRIL DE 1994

On es parla de la desproporció entre les defecacions dels llorencins i la capacitat de la depuradora, de l'involuntari error d'uns picapedrers a Sa Coma, d'un importantíssim xamfrà a l'empedrat del carrer Lepanto i es dedica una gran plaça als Donants de Sang.

I amb això que resulta que la depuradora de Sa Coma rep més residus orgànics dels que pot donar abast, fet que suposa un constant atemptat contra la pituitària dels veïnats i constituiria un perill evident per als obrers que hi treballen en cas que arribàs a vessar per damunt, possibilitat que ha fet pensar als nostres diligents regidors que era urgent i necessari trobar una solució al problema. Estudiades les diferents mesures a pendre, atenint que l'època de restrenyiment econòmic que patim no afecta -encara- el metabolisme humà, i considerant inviable que els llorencins reinstaurin l'antic costum d'anar del cos entre les figueres de moro, arribaren a la conclusió que la millor sortida era ampliar una mica la depuradora.

I com que el Govern Balear té el curiós costum de no pagar res per anticipat -costum que haurfem d'haver seguit els contribuents quan ens portaren el rebut de les tuberies que va instal·lar l'Ajuntament en temps de na Maria Castanya-, acordaren sol·licitar un préstec de 231 milions de pessetes, al 9'75%, a pagar en 12 anys.

-Sagrades! Sí que confien que es torbi a pagar, el Govern. Ja serà ben entrat el segle que ve!

-Sense comptar els extres. Els dos regidors socialistes, na Jerònia i n'Antoni, es varen abstenre perquè no acabaven de veure l'assumpte clar.

Punt i apart. Sembla esser que quan construïren un hotel a S'Illot, per la banda del poblat talaiòtic i el mini-golf, els picapedrers, badant badant,

posaren més filades de bloquets que les que tocava, circumstància que -ja ho val!- suposà un volum edificat superior al que permet la llei. Per no haver d'esbucar tot el que sobra i a fi d'evitar pols als veïnats -i no per res més-, els nostres diligents regidors pensaren que podria esser una bona solució baratar uns terrenys colindants que té l'Ajuntament per un petit local a la mateixa zona, el qual seria destinat a oficina turfística i sala d'exposicions.

-I tots hi vengueren a bé?

-No, na Jerònia i n'Antoni s'abstengueren.

-Trob que aquests dos s'estenen moltes vegades plegats. No sé si arribarà a ser sospitós...

-S'abstengueren, animal, no s'estengueren. Has de sebre que na Jerònia és una respectable dona casada i que el fuster m'ha assegurat que a l'instant acabarà la casa de n'Antoni perquè pugui fer l'esclafit i fundar una família així com Déu mana. A més, no crec que cap dels dos hi vengués a bé. O ho supòs...

En el següent punt, fent honor a una sensibilitat que no coneixfem i que valoram així com cal, acordaren dedicar la plaça de davant Sa Central als Donants de Sang, i a tal fi hi col·locaren una pedrassa per rememorar l'esdeveniment.

-O hi ha una plaça davant Sa Central?

-Sí, home, amb dos fassers.

-No l'havia reparada, jo em pensava que només era una gaia.

-Idò mira si hi anaves errat! Per cert, l'altre dia hi vaig veure la batlessa que assajava una espècie de domàs a la pedra. No sé què devia voler fer.

Amb aquest punt es donà per acabat l'ordre del dia i s'obrí el torn de

preguntes. Passarem aviat per sobre les de n'Antoni i na Jerònia, perquè la més important vendrà després: Què ha fet l'Ajuntament en el tema de l'incendi de l'autocar d'Aumasa? Ha enviat cartes a la companyia, al Ministeri d'Educació i Ciència i al Govern Balear. Quan cobrem el nou cadastre? Enguany. Com està lo de l'estació? La concessió està pràcticament feta, però no tenim doblers per deixar-la en condicions. Quan connectarem les aigües netes? D'aquí a dos o tres mesos. Quin dia s'aprovaren les Normes Subsidiàries? Dijous que ve, si no ens enganen. Quan estarà llesta la plaça? Si hi ha sort, per ventura la podrem començar aquesta legislatura.

I arribà la més important de totes: en Mateu Domenge, del Partit Popular, dibuixant un croquis a un paperet que passà al batle, denuncià que un dels xamfrans de l'empedrat de la perllongació del carrer Lepant no està ben centrat en relació a la carretera de Calicant, fet que suposà una llarga i interessant polèmica entre el preguntador i en Bartomeu Mestre, responsable de les obres locals. Els dos interlocutors donaren una mostra clara de la seva gran capacitat política i s'engrescaren en una llarga discussió que fins i tot va implicar el propietari del solar veïnat i el seu fill. L'interpellant, fent gala d'un alt sentit cívic, va arribar a recomanar que aturassin l'asfaltada del carrer fins que se solucionàs un problema de tanta envergadura.

-Trob que feia molt bé, que sinó les generacions futures els podrien acusar d'haver pres precipitadament una decisió que sens dubte afectarà de manera important el futur de la vila.

-Reconforta pensar que els nostres il·lustres dirigents se'n cuiden tant de la imatge del poble.

N'Antoni Riera Melis "Xaret"

9mi2211

M'agradaria molt. M'agradaria molt tenir la capacitat i el temps adients per ordenar idees abans de plasmar-les sobre un paper. I en tenir l'escrit fet, deixar-lo tovar, i rellegir-lo abans de mostrar-lo. Seria un vertader plaer. Però la realitat és ben diferent. El temps sempre em traeix. I moltes vegades han d'estar pel meu article.

De banda aquesta constant, en aquesta ocasió s'extrevé un altre entrebanc: parlar d'una altra persona amb la qual fa temps que t'hi relaciones, malgrat sigui de forma curta i escadussera, d'una persona propera, sempre costa més i és més compromès que si transcrius allò que un altre et conta.

El primer record que tenc de n'Antoni és ben llunyà. Aleshores jo devia esser un parvulet que, alguns diumenges, després de la *doctrina*, anava a jugar a S'Escola Nova. Aleshores n'Antoni, que era alguns anys major que nosaltres, ens feia jugar. Tenc una imatge seva amb un barret reial fet de cartró sota aquells immensos i desapareguts pins del pati de S'escola Nova.

Posteriorment el vaig trobar a l'Institut de Manacor, quan nosaltres vam començar ell era prop d'acabar, però malgrat això ens relacionàrem una mica (hola, què tal? com va?) en ésser company i amic d'en Tomeu des Taller, que era germà de n'Antoni, amic meu.

Quan jo vaig començar magisteri ell ja havia acabat i estudiava a Barcelona. Però malgrat això record alguna orientació seva, i, si no vaig errat, en certa ocasió em va deixar el seu quadern de caligrafia, treball que havia fet per al mestre *don Melchor*. Obviament era un quadern impecable, una meta a la qual jo mai no arribaria.

Però, de fet, la coneixença més definitiva arribaria a través del Club Card (el Card per a mi és sempre una fita de relació a assenyalar), quan els

qui treballàvem pel seu muntatge demanàvem ajuda i opinió als *catalans*, aquells llorencins que estudiaven a Barcelona i que, per a nosaltres, tenien certa autoritat moral i pels qual sentíem vertader respecte. A dir ver, d'opinions en tinguérem moltes però l'ajuda fou més bé discreta. Amb tot i amb això cal assenyalar que de banda les informacions del que passava a la universitat de Barcelona a principis de la dècada dels setanta, i del recol-

zament moral al llarg de la vida del Card, i dels enfrontaments amb el poder, els *catalans* ens impediren -és una manera de dir-ho- que el Card nasqués com a *tele-club*.

Record una enquesta intrascendent realitzada per Flor de Card on s'intentava esbrinar l'opinió dels joves llorencins, i una de les qüestions que es plantejaren era assenyalar a qui s'admirava més. Obviament, la majoria de les respostes se situaren als niguls:

Gandhi, Jesús... persones molt llunyanes i de les quals sols en tenim referències. Però una resposta assenyala a n'Antoni Xaret.

Aleshores ja era de domini públic que n'Antoni havia estat un alumne brillantíssim de la universitat de Barcelona, però, a més, que era una persona senzilla i simpàtica. Sempre tenia temps de parlar una miqueta amb els antics companys, o amb els veïns o amb qualsevol llorenç. L'escomesa sempre acompanyada de la veu dolça i la cara riallera, i sempre a punt de conversa, és a dir, de parlar i escoltar.

I de l'època del Card s'esdevé la nostra relació, diguem-ne adulta. És a dir, una vegada superat l'estadi local i juvenil de la pandilla, ens mesclàrem amb altra gent amb la qual ens unia una relació ideològica més que d'edat. Llavors fèiem eixides en grup, excursions, acampades al Caló des Llamp, banys en Es Ribell...

I te n'adones també de febleses humanes, del cert *pique* que agafaven alguns companys seus quan saberen que transcrivía i sistematitzava, supòs que en part, les converses informals amb els amics de *ca'n wisk*; de l'enveja que motivava quan un altre et comentava: "*a vegades n'amolla qualcuna sense pensar, hi posa molt de color...*" i alguna altra perendenga.

A dir ver, tenc un record entranyable i enyoradís de les acampades al Caló des Llamp, d'aquells banys interminables, lents, dolços i amb conversa que fèiem tots plegats, en el si de l'aigua tan tranquil·la com transparent. D'aquells passejos sobre l'aspre rocam en els crepuscles del capvespre fins arribar a Porto Petro... Algunes vegades hi he tornat, però ja no s'assembla en res. I aquelles llargues converses sobre fets succeïts, sobre política, economia, cultura, botànica... no recordi cap camp sobre el qual n'Antoni no en tengués més coneixements que qualsevol de la resta dels companys. Sens dubte, coneixements i amabilitat li conferien, i li

confereixen encara, un carisma especial, una empatia singular.

Des de fa uns anys, potser des que estam tan capficats amb l'experiència de Ses Sitges, hem perdut una mica el contacte, mínimament continuat en les nostres curtes estades llorencines, però això no lleva que no mantengui el record, el respecte i un profund agraïment envers n'Antoni Xaret, car entre altres coses, sense el seu encoratjament segurament mai no m'hagués atrevit a iniciar els estudis de Pedagogia, amb tot el que això ha suposat per a la meua vida.

Aquest carisme especial de n'Antonio, tractat a nivell de company, no té un abast local. Amb el temps vaig conèixer companys d'estudis que havia tengut a la Normal i que també em deixaren constància ben clara de la seva admiració i respecte envers la persona, amable, atenta i llesta que per a ells representava n'Antoni.

Del seu rol de professor a la Universitat de Barcelona no en tenc referències tan directes. He sentit a dir que els seus alumnes l'estimen. I això és molt, i més quan aquesta apreciació va acompanyada d'un reconeixement indubtable de l'alt grau d'exigència que planteja a l'aula. Més que molt, jo diria que per un ensenyant ho és tot.

Malgrat pugui semblar una paradoxa, a la Universitat -almanco a la que jo conec- no hi ha massa docents que es dediquin a la docència. Majoritàriament es dediquen al viure, al currículum i, en el millor dels casos, a la investigació, però a la docència poquíssims, malgrat investigació i docència sempre vagin apoarellats. Potser és qüestió de prioritats i d'idees clares sobre quina és la pròpia feina.

I després d'aquesta llarga introducció, què puc dir de n'Antoni Xaret sense parlar amb ell?

Que és un científic reconegut a moltes universitats? Que és un professor estimat -ho repetesc perquè per a mi és molt important- pels seus alumnes? Que té estesa una teranga de publicacions? Que tresca Europa mostrant el

seu saber? Que prové d'una família humil, trencant així i en part, les tesis de Bourdieu i Passeron?

Sens dubte resten moltíssimes coses a esmentar o desenrotllar. Però no voldria acabar aquestes retxes, superfcials i simples, sense deixar constància d'un aspecte, per a mi, cabdal: malgrat tot, n'Antoni no ha deixat d'esser mai llorenç. Ve poc, però sap el que passa i el que no passa, hi diu la seva i, si pot, hi afica mà. El llibre dels cent anys que està a punt de sortir n'és la prova més palpable, però hi ha molts altres fets que, directa o indirectament porten quelcom del seu ésser, si més no per la capacitat dialèctica, conscientment o inconscient, d'engrescar els altres.

Text: Guillem Pont
Dibuix: Josep Cortès

Poesia

UNA CONFESSIÓ

Un al.lot se confessava
amb un capellà d'Artà,
i es confés li demanava:
-Que tens costum de robar?
-Un dia an es meu senyor,
de dos puros que tenia
a damunt s'escrivania,
jo li vaig robar es millor.
-No hi tornis un altre pic,
que no fos cosa que Déu,
per prendre lo que no és teu,
tan jove no te castig.
-Resaràs a sant Miquel
un rosari a poc a poc,
perquè te faci un bon lloc
quan te'n vagis an el Cel.
Aquell al.lot sense apuro
li va dir tot animós:
-Voleu que en resiga dos
i li prendré s'altre puro?

Joan Mascaró

Noves voravies

Tot coincidint amb el projecte d'acabament de la plaça dels morers, sembla que l'Ajuntament s'ha decidit per ampliar les voravies que tanquen el poble cap a la carretera d'Artà. S'hi ha afegit l'enllumenat públic, ben necessari en aquella zona.

Segurament la imatge de Sant Llorenç, a partir d'aquestes iniciatives tan localitzades, començarà a ser més agradable.

Moments de repòs

És el títol d'una exposició que es va poder visitar a la sala d'exposicions de Sa Nostra de Sant Llorenç. La mostra restà oberta de dia 25 de març fins entrat el mes d'abril.

L'autora de l'exposició fou na Mª Cristina una jove mexicana que viu en el terme de Sant Llorenç fa poc temps i encara és poc coneguda.

La mostra comptava amb una vintena

de pintures, totes elles amb uns colors molts vius i amb diferents temàtiques.

Contes a Son Carrió

Divendres, dia 15, na Catalina, bibliotecària a Son Carrió, va organitzar una lectura de contes al local de què disposen. En Joan Gomila va entusiasmar l'auditori amb la seva interpretació de dos contes de Quim Monzó. N'Aina Lloré el va acompanyar amb el clarinet amb fragments breus d'obres de Glenn Miller.

Hi assistí una vintena de persones, que, de segur, tornarà a acudir a la cita que na Catalina prepara ara i adés.

Cartells

Encara que sigui una mica tard, donarem aquesta notícia de dos llorençins, participants a un concurs de cartells.

En motiu del dia internacional de la Dona, l'Ajuntament d'Artà va organitzar un concurs de cartells amb la col.laboració de l'Institut d'aquella vila.

El primer premi fou per a la llorençiana Maria Febrer Sanxo i el tercer premi per al també llorenç Pep Canet Soler. A tots dos la nostra enhorabona i que no es cansin de participar en aquests tipus d'iniciatives.

Botiga ecològica

No fa gaire, al carrer de Sant Llorenç es va obrir una botiga ecològica, regentada per n'Úrsula Mesquida, a la qual hi podem trobar cosmètica sense conservants ni colorants ni altres elements que a la llarga podrien perjudicar la nostra pell. També s'hi venen aliments elaborats sense adobs químics i productes diversos que ens garanteixen una millor qualitat de vida.

Bus Aumasa

Després de l'incendi del bus el passat mes, els pares dels alumnes de l'Institut que cada dia es desplaçaven amb el bus, s'han organitzat per tal d'acompanyar els seus fills cada dia a Artà. S'ha de dir que tots, pares, alumnes i professors, estan d'acord amb rompre la concessió amb l'empresa Aumasa, per garantir la seguretat dels alumnes. La mobilització no està aturada, hi ha converses amb altres empreses de transports, però els pares cada dia acudeixen a acompanyar i a cercar els seus fills.

Esperam que aquest tema arribi a una solució factible per als alumnes. A mesura que ens aportin informació, vos la farem arribar.

Exposició al Centre d'Adults

Una vegada haver acabat els cursos que organitza el SMOE dirigits a per-

IMMERSION
by Enzo Majorca

Stendardo

Bay
AUTOMATIC

GARCIA LIS

sones adultes, ja és tradicional per aquestes dates que ens mostrin la feina realitzada durant el curs. Es pot visitar l'exposició cada dia de les 19'30 a les 21'30. I la mostra consta de: punt mallorquí, ceràmica, mundillo i pintura damunt tela.

També ja és tradicional que aquests cursos acabin amb bon sabor de boca i el dia 25 de març, a l'hotel Sa Coma Platja es va fer un bon sopar i es varen repartir uns certificat dels cursos.

Que al curs que ve l'oferta sigui més àmplia.

Setmana Santa

El mes d'abril va començar amb les festes de Setmana Santa. Les processons comptaren amb una participació molt nombrosa, així com també ho fou als actes sacramentals del Sant Sopar, el davallament, la processó dels tres botets, l'ofici del dia de Pasqua, etc. Fou una llàstima que el nostre rector Joan Font aquests dies no pogués participar d'aquestes festes degut una intervenció quirúrgica, a què va haver d'esser sotmès.

Tampoc no faltaren en aquestes festes les tradicionals panades i robiols i el dia de Pasqua, després de l'ofici la freixura de be.

Sant Jordi

Dia vint-i-tres d'abril és a tots els Països Catalans la diada de sant Jordi. És curiós que un sant inventat a l'Edat Mitjana sigui el patró de Catalunya i Anglaterra. Tanmateix, és tradició nostrada que els barons regalin una rosa a les dones estimades, com a símbol de delicadesa, amor i passió. En canvi, elles fan present als estimats d'un llibre, en senyal de cultura i tradició.

Ens sembla una tradició magnífica, segurament amb una intenció més clara, més oberta i més nostra que no pas la de sant Valentí, inventada pel Corte Inglés i Galerías Preciados. .../...

El PSM-Nacionalistes de Mallorca i les eleccions europees

Les decisions que es prenen a Europa són de cada dia més importants per a Mallorca i les Illes Balears. La perspectiva d'un finançament comunitari de la reestructuració de la planta hotelera, és un exemple clar que posa de manifest la importància d'una política mallorquina davant les institucions comunitàries.

Per això les forces polítiques nacionalistes com és el PSM-NM no podem veure amb frivolitat les eleccions europees. Per a nosaltres, la millor manera d'aconseguir presència mallorquina al Parlament Europeu és anar-hi juntament amb aquells qui ens volen acompanyar i que a la vegada tenen uns interessos comuns. No anar-hi representaria renunciar a la capacitat d'influir en la defensa dels interessos de tots els nostres ciutadans, i això un partit responsable com el PSM-NM no s'ho pot permetre.

Dia 12 de juny el PSM-NM serà present a les eleccions amb una coalició de forces nacionalistes. Coalició que per a nosaltres és la més coherent possible, la que més garanteix el respecte a la ideologia, al programa i a la manera d'actuar del PSM-NM. La realitat de la circumscripció única per a tot l'estat no deixa gaires opcions als partits nacionalistes: o

s'arriben a acords amb altres forces o no hi ha possibilitats de presentació.

L'acord entre el PSM-Nacionalistes de Mallorca, Convergència i Unió i Unitat del Poble Valencià, té el denominador comú de ser un acord entre forces majoritàries en el si del nacionalisme en els seus respectius àmbits territorials.

A Europa la defensa dels interessos nacionals segueix essent fonamental, i no gens contradictòria amb l'aspiració a construir un espai polític europeu sòlid. Qui no hi és present que no pensi que altres el defensaran per afinitat ideològica.

Aquest acord nacionalista assegura una presència important i sòlida. No debades Catalunya, el País Valencià i les Illes coincideixen en realitats econòmiques, socials i en problemàtiques semblants, a més d'una plena identitat cultural.

El PSM-NM creu que aquesta candidatura significa un pas important, ja que implica per primer cop la confluència de tres forces nacionalistes del País Valencià, les Illes i Catalunya en una proposta electoral, amb les conseqüències beneficioses que se'n poden deduir de cara a la promoció i el reforçament de la nostra presència dins Europa, però també de cara al mutu coneixement entre els nostres països.

Amb motiu de la festa, el dijous 21 hom va vendre llibres al mercat de la vila. També, l'endemà i el mateix dia de sant Jordi, a la biblioteca, tots els llorencins poguerem adquirir les obres que més ens agradaren.

Conferència

Dia tretze de març, a ca ses monges, hi va haver una xerrada sobre l'escriptor Josep Mª de Sagarra, en el centenari del seu naixement. Organit-

zada pel PSM-NM i a càrrec de Catalina Gelabert, va versar sobre la vida i l'obra del narrador i comediògraf.

Finalment, l'acte va acabar amb un refresc ben saborós. Tot això es va perdre la gent que no hi va assistir.

Intercanvi joves

Diumenge, dia 10 d'abril, una part ben nombrosa de l'associació juvenil "Lleure a lloure" es va desplaçar a Valldemossa, on va tenir lloc un inter-

canvi amb l'associació juvenil d'aquella localitat.

La diada va ésser interessant i esgotadora. Tots els llorencins s'ho passaren beníssim i de segur que feren nous amics. Esperem que iniciatives tan engrescadores com aquesta es tornin a repetir, per tal com els joves llorencins necessitam moltes d'activitats en marxa.

**Dolors Sànchez, Joana Domenge,
Joan Fullana i Pere Santandreu**

La prevenció del consum d'alcohol des de la societat

Prevenir significa actuar abans que un problema sorgeixi. Quan es parla del consum d'alcohol una de les preguntes que es plantegen és si es pot prevenir, és a dir, si de qualque manera es pot disminuir el seu consum i minimitzar-ne les conseqüències. A l'actualitat, pareix difícil arribar a la prevenció de l'abús d'alcohol quan des dels mitjans de comunicació, les famílies i, en realitat, des de la societat en general l'alcohol es presenta com un facilitador de les relacions socials o com un component essencial de tot acte festiu.

L'estratègia preventiva consisteix en fer possible la reflexió i l'actuació des de tots els sectors socials sobre la postura que cada un adopta davant el consum d'alcohol. Això suposa intentar que les persones que no consumeixen alcohol segueixin fora consumir-ne i, a la vegada, que les persones que en consumeixin vagin reduint aquest consum.

Qui ha de prevenir el consum d'alcohol?

Tots tenim el nostre paper a la prevenció del consum d'alcohol, tant pel que respecta al consum propi com al consum de la resta d'individus de la societat. Podríem assenyalar que la prevenció es pot realitzar des de tres punts bàsics: la família, l'escola i la societat en general.

Tots, com a ciutadans, podem ajudar a crear alternatives per a l'ús del temps lliure, com pot ésser col.laborar amb els joves perquè tinguin el seu propi local de

reunió, ajudar a que s'associïn amb la finalitat d'organitzar activitats esportives, culturals o altres. A més, tots estam obligats a contribuir a que es compleixi la prohibició de vendre tabac i alcohol a menors de 16 anys. Una forma de contribuir podria ésser informar a les autoritats competents si coneixem qualque local que no compleixi aquesta llei.

A la vegada, cadascú té un paper determinat des del qual pot contribuir a reforçar la prevenció:

* Pares

- No oferir mai alcohol ni tabac als fills.
- No enviar els fills a comprar begudes alcohòliques ni tabac.
- No utilitzar l'alcohol per a calmar refredats, mals de queixal o altres formes de malestar.

* Joves

- No convidar els demés a consumir alcohol i, sobretot, no insistir en que en consumeixin, respectant la decisió dels qui prefereixen no prendre alcohol.
- Prestar atenció a la possible existència de consums abusius en el grup d'amics.
- Informar-se sobre els possibles recursos de temps lliure existents al municipi i motivar als demés a participar-hi.

* Propietaris de locals públics

- Complir la normativa vigent sobre la prohibició de vendre alcohol i tabac a

menors de 16 anys.

- Potenciar la venda de begudes alternatives al consum d'alcohol (suc natural, batuts,...).
- No seguir venent alcohol a un individu que està embriagat.

* Responsables d'associacions de temps lliure

- Organitzar activitats variades (esportives, culturals, i recreatives.).
- Donar a conèixer les activitats que promoguin.
- Potenciar l'organització d'activitats que responguin als interessos dels joves.

* Ajuntament

- Vigilar el compliment de la normativa vigent.
- Potenciar les associacions de temps lliure.
- Potenciar la formació dels distints sectors de la societat pel que respecta a la prevenció.

Podríem concloure, per tant, assenyallant que: "Prevenir el consum d'alcohol no és sols una tasca d'especialistes i autoritats, sinó que és tasca de tots".

Pla autonòmic de drogues del Consell Insular de Mallorca
Pla municipal de drogues

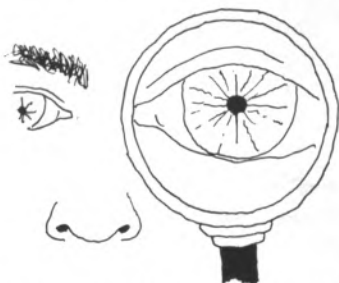

Segons ses darreres notícies, na Jerònia està a s'executiva del PSOE de ses illes i na Maria Pastera a sa de Mallorca, en Tomeu Bovet forçosament ha de formar part d'es govern del CDS, ja que només li queden mitja dotzena de militants, n'Antoni Cuc és membre de sa direcció del PSM, na Bàrbara i en Miquel Fal.lera pertanyen an es Comité Nacional d'UM, i en Mateu de Son Carrió és l'amo d'es seu propi grup polític. Des d'aquestes retxes vull fer un prec a Gabriel Cañellas perquè doni qualque càrrec an es regidors llorencins d'es PP, encara que només sigui per figurar, que fa colló que siguin ets únics d'es poble que no toquen plomes per Ciutat.

I ara podem passar un rosari, amb sa corresponent lletania, per tots es polítics del PSOE que han estat notícia aquests darrers anys.

Filesa i Time Sport, orapronobis; es terrenys de Renfe, orapronobis; es paper d'es B.O.E., orapronobis; Mohedano, orapronobis; Juan Guerra, orapronobis; Ibercorp, orapronobis; Luis Roldán, orapronobis; Mariano Rubio, orapronobis; Amedo i Domínguez, misererenobis...

Un altre mes passarem també un rosari p'es polítics d'es PP que aiximateix han estat notícia, que tant hi ha d'aquí a allà com d'allà a aquí.

El PSOE, en es Parlament, va haver de proposar que se creàs una comissió investigadora per aclarir si es partits o grups polítics s'havien finançat amb dobbers negres, havien acceptat comissions per concedir obres o serveis, o afavorien i amagaven altres mangarrufes semblants.

Si no se n'haguessin de riure de jo, ara proposaria que en creassin una altra a s'Ajuntament de Sant Llorenç..., no per res..., perquè ja sabem que per aquí aquestes coses no passen..., però com que s'usa...

Com que tots es *jòldins* periodístics, per anar bé, han de tenir un banc darrera, es de Flor de Card havíem pensat que podríem provar de comprar Banesto, ara que ja torna cotitzar a sa Borsa i tenen coratge de que se recuperi.

Just que mos anàs tan bé com an en Rubio, d'aquí a ses festes ja hauríem guanyat un milió de dòlars i podríem fer sa revista de colorins.

LLàstima que mos hàgim decidit massa tard i es Santander mos hagi guanyat per mà, perquè ja teníem mil dures gastadors i n'havíem trobat un parell per fer vaca.

"SA BOTIGA ECOLÒGICA"

C/ST. LLORENÇ, 49 TF: FAX 83 80 90

07530 ST. LLORENÇ DES CARDASSAR

A LA SEVA DISPOSICIÓ:

- VEGETARIANA
- * ALIMENTACIÓ INTEGRAL MACROBIÒTICA
- * FRUITES I VERDURES DE TEMPORADA I DE COMRAEU ECOLÒGIC DE LA FINCA DE "SA TAULERA".
- * REMEIS FLORALS "SORIA NATURAL"
- * COSMÈTICA NATURAL, SENSE QUÍMIQUES
- * PLANTES
- * CONSULTA NATURÒPATA

PP-UM: Un trencament necessari

Ignasi Umbert

La Setmana Santa, apart de les processons, el confits, les panades i els robiols, també ens va dur la bona nova del trencament del pacte signat al començament de l'actual legislatura entre el Partit Popular i Unió Mallorca, un pacte que ja des dels primers moments s'alçaren veus que no veiem molt clar la forma amb què havia sigut signat. Era un acord lleoní, on es veia que el principal interès del Partit Popular era engolir-se una formació política que fins aleshores -si bé li havia donat suport parlamentari- havia estat com una busca dins un ull i que adesiara li donava moltes molèsties.

El primer que va fer el president Cañellas va ser crear la situació idònia dins la pròpia Unió Mallorca: atracar-se a homes que tenien un fort pes dins el partit i començar a fer-los moixoneries, de manera que a l'hora de signar el pacte que formalitzaria la coalició electoral PP-UM, no hi trobàs massa impediments. I així va ser, però l'únic que signaren foren llocs a la llista i càrrecs. El president es va oblidar que dins Unió Mallorca hi havia una gent que si bé eren partidaris d'arribar a un acord, no ho eren de qualsevol acord, i aquesta gent va ser la que va impedir que el PP arribàs a menjar-se Unió Mallorca, perquè el seu talant i la seva manera de pensar i fer les coses estava molt lluny de les actituds dictatorials i de prepotència del Partit Popular i del seu president.

La destitució fulminant de la consellera de Cultura i presidenta d'Unió Mallorca, Mª A^a Munar, amb formes i modus impresentables, passant-se pel capell tota la direcció d'Unió Mallorca, que ni en temps del general Franco s'havia fet mai, amb una actitud altanera i grossera, va ser la gota que va fer vessar el tassó; la gent nacionalista que no havia entès massa l'acord signat es va moure ràpidament i aconseguí que la jugada del president Ca-

ñellas fracassàs rotundament, al temps que es començaven a posar els fonaments, aquesta vegada fermes, perquè Unió Mallorca fos la formació política que la societat mallorquina està demanant, fugint de qualificacions de dreta o esquerra, sinó senzillament nacionalistes, un partit que defensa les nostres coses, les nostres tradicions, una política de lliure mercat, com diria la dreta, però que podem ser tan radicals com un partit d'esquerra en la defensa de la natura o en l'aportació de mesures socials per al benestar de la nostra gent, un partit completament disposat a jugar el paper que pertoca a la nostra Comunitat dins aquesta nova Europa que s'està fent.

Dins aquesta línia es començà a fer feina, quasi com si fos a escarada, i al cap de poc temps s'aconseguia unificar els grups nacionalistes que hi havia a l'Illa, exceptuat el PSM: Unió Independent de Mallorca i Convergència Balear, i d'aquesta unió va sortir una nova Unió Mallorca, on hi tenen cabuda tots els nacionalistes democràtics de la nostra Comunitat en general i de Mallorca en particular, i el qui no se senti nacionalista difícilment se sentirà comode dins el partit, i prest o tard haurà de cercar posada dins partits que fins ara només han procurat tenir contents els seus comparses de Madrid, perquè per sentir-se incòmode dins un partit que no és el seu val més anar-se'n i com més prest millor.

Però hi havia un sentiment que produí una forta angoixa entre la majoria de militants d'Unió Mallorca, i era el pacte signat amb el Partit Popular. Era un pes massa fort que es duia damunt i que mol-

tes vegades ens obligava a callar i fer mutis per la porta quan el president plantejava una revisió dels espais naturals, encara que des de dins UM s'aconseguis preservar un 80% de la proposta del PP, o quan els seus senadors feien propostes sobre la nostra llengua que eren vertaders disbarats, i això no podia seguir així. El pacte era un fermall que calia rompre, hi havia un clamor quasi unànime de la militància que demanava la ruptura immediata. L'acord del Consell Polític del partit així ho demostra: de 78 assitents només 9 votaren en contra de trencar el pacte (la majoria càrrecs públics que no estaven disposats a perdre la mamella) i 6 absències, la qual cosa corrobora que la gent d'UM estava cansada d'anar a remolc d'un partit centralista que avançava sempre els interessos de partit (o particulars) als de les nostres Illes, i la prova més clara és el pacte autònom signat entre el PP i el PSOE.

La trencada va ser com llevar-se un pes de damunt, a la fi es començava a tenir la consciència tranquil·la, igual que quan un ve de confessar-se; des d'ara Unió Mallorca podrà ser el partit nacionalista que sempre hauria d'haver estat, i que un pacte amb inferioritat de condicions ho havia impedit. A partir d'ara el futur d'Unió Mallorca és un futur d'esperança i d'il·lusió, perquè Unió Mallorca ha de ser el partit de tots els mallorquins.

Per tot això era necessari rompre el pacte PP-UM, era un pacte que no servia a la nostra societat sinó ben al contrari, tan sols servia per augmentar el poder centralista, tant del PP com del PSOE, i això no és el que convé als mallorquins.

Viatges Ultramillor

Agència de viatges del grup A, títol 999

Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)

LIRA D'OR

Abril de 1994
Coordina: Jaume Galmés

16 maig: Centenari del naixement de J. Salvat-Papasseit

En parlarem àmpliament al pròxim número

Traduccions

L'ÀNGEL DE LA GUARDA

Tu ets l'ocell les ales del qual venien
quan jo vetlava a la nit i cridava.
Només amb els braços cridava, car el teu nom
és com un abisme mil nits fondo.
Tu ets l'ombra dins la qual jo m'adormia en silenci,
i cada somni inventava en mi la teva llavor, -
tu ets el quadre, però jo som la vasa
que et completa en brillós relleu.

Com t'anomenava? Mira, els meus llavis coixegen.
Tu ets el començament que es vessava a doll,
jo som el lent i poruc Amèn
on la teva bellesa es mostrà decidida.

Tu m'has fet viatjar sovint des d'un fosc repòs
si la son se m'apareixia com una tomba
i com l'esgarriar-se i el fugir, -
quan m'enlairaves des de les tenebres del cor
i em volies hissar sobre totes les torres
com banderes escarlates o domassos.

Tu: a qui tant li era parlar de miracles com de sabers,
d'homes com de melodies
i de roses: d'esdeveniments
que s'acomplien en la teva mirada flamejant, -
tu Beat, quan un cop L'anomenaves,
Aquell, de qui el setè i darrer dia
fulgura encara sobre el teu batre d'ales,
roman perdut...
Ordenes que jo preguntí?

Rilke
Trad. de **J. Galmés**

Em demanes: Què hi havia en els teus somnis,
abans que jo et dugués el meu maig?
Hi havia un bosc. La tempesta hi havia en els arbres
i damunt tots els camins venia la nit.

Hi havia castells que s'incendiaven,
hi havia homes que es mataben amb l'espasa,
hi havia dones que esdevenien joiells de dolor
plorant des de les portes on eren enduïtes.

Nins hi havia que seien a la font
i el vespre venia i cantava per a ells,
tant de temps fins que la llar oblidaven
amb la seva dolça melodia.

LA PRIMAVERA

de Meleagre

-del francès de Weil-

L'hivern ventós lluny del nostre aire s'ha esvaït;
Porpra somriu, flors portant, primavera, la teva estació;
La terra ombrívola tendra és recoberta d'herba;
Als arbres en saba, els és nova la cabellera de fulles.
Aquells dels quals la dolça beguda, nodridora, és la rosada de l'aurora.
Els prats, es somriuen mentre s'obri la rosa.
Hi té joia dins la flauta, el pastor enmig dels monts que canta,
I els blancs cabrits fan goig al cabrer.
Ja naveguen damunt les vastes ones dels mariners
A l'aire innocu del Zèfir que de les veles fa sines.
Ja es crida Evohé per aquell que porta els raïms, Diònisos;
Flors enraïmades coronen cabells, flors d'heura.
Al treball aquelles sàvies que neixen dels bous, les abelles,
Tan belles, són ocupades, dins llur rusc solades treballen
La blanca i fresca i porosa beutat de la cera.
Arreu els ocells, raça de veu clara, canten,
Els alcions damunt les ones, les oronelles voltant els teulats,
Els cignes a la vora del riu i sota el bosc el rossinyol.

Si doncs als boscs la joia arriba al fullatge i si la terra floreix,
Si siula el pastor, si s'esbaten els ramats llanuts,
Si els mariners naveguen, si Diònisos mena els chors,
Si canten els éssers alats, si treballen les abelles,
No deu pas, ell també, el poeta, en primavera cantar?

Traducció de **Pere J. Galmés Riera**

De literatura infantil

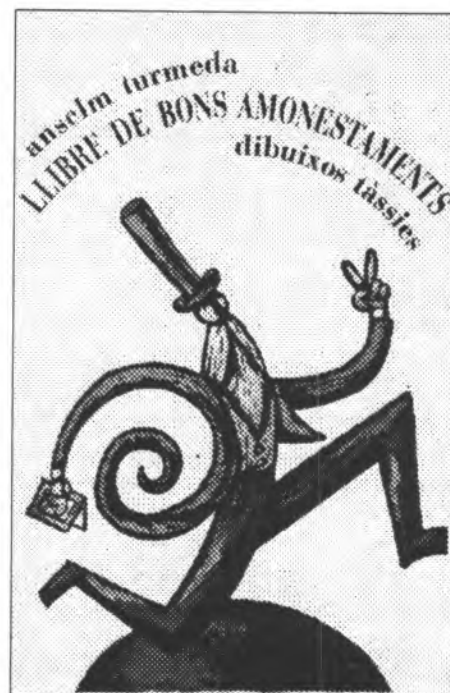
P.J. Santandreu

Un dels temes que potser més s'ha discutit sobre els clàssics ha estat el de les modernitzacions o el de les adaptacions. És a dir, uns estudiosos són del parer que talment com una escultura o com una pintura, que no admeten ni mutilacions ni afegitons, la literatura no permet de fer-ne versions modernitzades o edicions destinades a uns lectors específics. Uns altres opinen ben diferentment, i argüeixen que si les traduccions han resultat sempre un element enriquidor, no només com a creadores de solucions idiomàtiques noves sinó també com a factor d'eixamplament cultural (amb la incorporació a la pròpia cultura de les obres mestres d'altres nacions i la introducció d'estètiques noves), les adaptacions no són més que l'aproximació de les obres mestres a uns lectors que, o bé per les dificultats del text o bé per la pèrdua d'interès en uns gèneres determinats, no podrien llegir-les. Per la nostra banda, no volem entrar en aquesta polèmica, la qual tanmateix no deixa d'ésser infructuosa. Per ventura seria més adequat pensar en la funció de cada lectu-

ra en concret, més que no pas establir generalitzacions sobre si és escaient d'aprofitar d'una forma determinada l'obra d'altri. Fins i tot, ací ens resulta útil la màxima de "traductor, traïdor".

Obert el tema, volfem tractar de dues edicions que, a despit d'uns i a mèrit d'altres, modernitzen i adapten per al lector juvenil i adult -no especialista- dues obres prou conegudes d'un autor mallorquí de finals del segle XIV i començaments del XV. Ens referim a *La disputa de fra Anselm amb l'ase ronyós de la cua tallada* i al *Llibre de bons amonestaments*, totes dues d'Anselm Turmeda. Per tal de situar una mica el nostre autor convendria apuntar que Turmeda és un dels nostres personatges medievals més interessants i curiosos, ja que de franciscà fervorós a musulmà decidit no hi va haver més que uns pocs anys de diferència. Turmeda va néixer a Mallorca i va estudiar a Lleida i a Bolonya; la universitat d'aquesta ciutat italiana era una de les més prestigioses pel que fa als estudis de dret durant l'Edat Mitjana. A finals de segle es converteix a la religió de Mahoma i potser pel seu prestigi intel·lectual, potser pel fet d'haver abandonat la religió cristiana, aviat adquireix càrrecs tan importants com el d'ésser cap de duanes de la ciutat de Tunis.

La disputa de fra Anselm amb l'ase ronyós de la cua tallada ofereix als lectors majors de vuit anys un exemple breu de debat medieval: la discussió entre el mateix Turmeda i l'ase, triat d'entre altres animals, per debatre sobre la superioritat dels humans o dels animals. Cadascun dels dos va aportant exemples que permeten veure clarament que la batalla és guanyada pels individus del seu grup; sembla que l'ase guanyarà n'Anselm Turmeda... Tanmateix, la raça humana havia de guanyar: "-Quan Déu Totpoderós -digué- va baixar a la terra, va prendre forma humana, i no es va encarnar en cap animal". L'ase ha de claudicar. L'adaptació del clàssic de Turmeda és duta a terme per na Maria Mercè Marçal i per na Glòria Puig; les il·lustracions són d'en Montse Ginesta. Cal acabar apuntant que la modernització i adaptació de l'obra no es limita només a triar els fragments més interessants per als lectors d'avui, sinó a adaptar el contingut

i la il·lustració a l'interès i profit que pugui tenir avui dia. Si voleu llegir el llibre el trobareu a la biblioteca municipal "Salvador Galmés".

El *Llibre de bons amonestaments* em sembla una obra divertidíssima. És en vers, com moltes de les narracions medievals d'abans del XV. Aquesta adaptació modernitza lleugerament el llenguatge, hi incorpora un vocabulari amb el significat de les paraules una mica fosques, fa una tria de les estrofes més conegudes i ve acompanyada per uns dibuixos molt personals de Tàssies. Hi trobam "l'elogi dels diners", tan divulgat a l'Edat Mitjana, del qual us en faig un extracte:

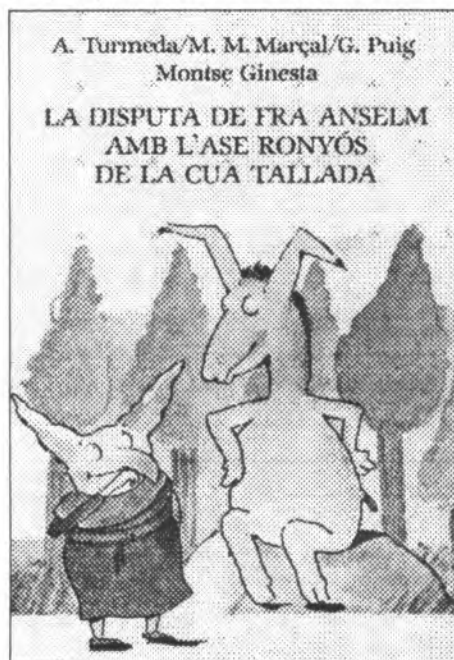
"Diners de tort fan veritat
i de jutge fan advocat;
savi fan tornar l'home orat,
com més en tingui."

Finalment, crec que aquestes lectures són perfectament adequades per al tipus de públic al qual s'adreça (a partir de vuit anys en endavant): coneixeran la nostra literatura clàssica, la mà dels nostres il·lustradors, alhora que defugen una mica els tòpics establerts en el còmic d'importació.

NOTA BIBLIOGRÀFICA:

A.TURMEDA/M.M.MARÇAL/G.PUIG/M.GINESTA; *La disputa de fra Anselm amb l'ase ronyós de la cua tallada*. Aliorna Baobab, 1. Barcelona. 1986.

A.TURMEDA; *Llibre de bons amonestaments*. Publicacions de l'abadia de Montserrat. Col.El tinter dels clàssics, 31. Barcelona. 1992.

Viatge a l'Estació Z

Capítol XIII: Just one night (Part 1 de 6)

Xavier Morell

De com visqueren cada un dels viatjants de l'estació Z la nit anterior a l'arribada d'en Joe, qui basant-se en un quadern del vell Bob escrit a l'any 1968, canviarà per sempre les seves vides. Avui: Ami.

Aquell vespre fou diferent i això em va fer molt mal. Per a mi l'Estació Z sempre havia estat com una d'aquelles mares, grasseta i mamelluda, que et fonen amb ella amb una càlida, reconfortant i quasi asfixiant abraçada. Doncs aquell vespre no hi havia ningú a la cadira. Vaig passar la mà per damunt i encara estava calenta. Aquella calor va ser com una injecció d'esperança i durant una estona vaig cercar-la pels voltants fins que, decebuda, vaig esbucar-me per enterra plena d'enyorança. L'únic que tenia era el vell Bob contant una història que m'era impossible de seguir. Em sentia sola, per primer cop a l'Estació Z, fins i tot en Dan pareixia que només es fixava en els meus pits.

Decepcionada, vaig cridar en Tim. Amb ell tenia un gran problema, no aconseguia que aparegués mai amb la mateixa forma física, sempre estava influenciada pels homes en els quals m'havia fixat els dies anteriors. L'únic invariable, i que em feia molta de gràcia, era que es gratava els ous cada cop que aparentava que pensava. Aquella nit estava especialment amable i jo, com sempre, procurava fer

preguntes que li fessin pensar. Era tope divertit. Ell, ignorant les meves rialles, es va treure una capseta negra de dins la butxaca i, un cop oberta, vaig endevinar de seguida el seu contingut: pastilles de colorins (anfetes, leptazol, lexicipús 400 i nandrola; com a mínim). Vaig quedar astorada i, beneita de jo, amb la boca badada. Tim em va agafar pel coll. Vaig tancar els ulls intentant concentrar-me. Com podia un personatge que jo havia creat rebel·lar-se d'aquella manera? No hi havia forma de controlar-lo. En adonar-me tenia totes les pastilles dins la boca i abans de que pogués reaccionar, amb un moviment bruscat va obligar a tragarme-les.

Es va quedar mut, amb un lleu somriure i mirant-me fixament als ulls. La cara li anava canviant de color, primer vermella, després blava i finalment morada. Començà a riure d'una manera exagerada i la boca li crexia i s'anava acostant a mi. Jo confiava que els sentits m'estassin jugant una mala passada i així m'ho repetia fins que l'evidència em demostrà el contrari (estava dins la seva boca). Em fastiguejava tenir el C05 empapat de la saliva d'en

Tim així que vaig començar a insultar-lo. Ell em va empènyer amb la llengua cap endins. Vaig tancar els ulls i només sentia que queia. El viatge acabà quan vaig caure en un mar de líquid viscos i aferradís. M'atreví a obrir els ulls i, per increïble que sembli, estava nedant en aquell líquid blanc. Clar, després vaig veure una cosa que pareixia una serp i que m'enrevoltava contínuament. No us imagineu el crit que vaig llançar. Un cap amb uns ulls enormes va emergir davant meu: -Hola, som un espermatozoide!-. M'hagués agradat tenir una xerradeta amb ell però la mar començava a posar-se lletja. L'espermatozoide em convidà a que m'aferrés fort pel seu coll. Així ho vaig fer. Agafarem una ona i sortírem disparats. Jo, instintivament, vaig tancar els ulls. M'ho estava passant super bé, aquella sensació de velocitat m'embriagava. El viatge s'acabà quan vaig sentir que abraçava el buit i la veu d'en Tim em suggeria obrir els ulls. Allà estava, assegut enterra amb els pantalons baixats i... oh! quin fàstic! Aquell dia vaig jurar no tornar cridar-lo. Vaig cometre el meu primer assassinat a sang freda.

Poemes

Abbè Rovira

COM EL CANT DE LA GUINEU

Renou marí per l'orb anhel de la innocència
planys per la fi que sigui en compte
vida tragèdia dels sentiments malaguanyada
més enllà estaràs totsol.

Bell horitzó d'alba irreal en ta presència
paraules d'hores tornaran prompte,
en la cruïlla del desengan t'hauran forçada
quan sentís l'ombra.

Botxins farsants adeleran jurisprudència
flaires de roses, camins del comte,
ridículs nans perseguiran la llum brodada
reflectiràs les fonts de seda.

L'home gegant perdurarà fora sentència
segells d'anís glatiran precés per ton encontre
orquestra viva, presó enartada
en l'aldarull d'or i diamants.

Tresors llampants dissenyaran per tota herència

passions d'amant que a vacall monten
el cor trencat per la memòria d'aigua robada
tal si fos seny d'amor i safir.

NOCTURN PER UN SOL MENOR

Clavi en la sorra ancorat
per on caminen les maragdes de la fam
eternes roses glorifiquen peus d'aram
neu del si, plorar corat.

Blanques presons d'òlibes blanques
per gàbies daurades en l'espill del mar
on gegants adormits, sospirs sense alenar
fan nius amb dolor per les branques.

Cavallet que portes perles a la mar
afalaga amb rínxols fulles d'esperar
com cadell que plora per poder mamar
i no té prou roba del fred condemnar.

Un hivern a Mallorca i la música llorencina

Ignasi Umbert

El passat dia 23 va tenir lloc a l'hotel Voramar el darrer concert de la temporada d'hivern, el qual, igual que els altres 29 que s'han duit a terme a la nostra zona costanera, estaven inclosos dins el programa *Un hivern a Mallorca*, que des de ja fa anys organitza el Foment del Turisme i patrocina IBATUR, amb la col·laboració d'altres entitats i ajuntaments. Dissortadament, els dos ajuntaments als quals pertany la zona costanera de la Badia de Cala Millor no s'han trobat en condicions econòmiques per poder aportar-hi diners, així i tot, emperò, es pot dir que aquests concerts han gaudit d'una acceptació extraordinària per part del nostres visitants estrangers, als qui anaven dirigits.

Però el que m'agradaria ressaltar d'aquest programa és que per primera vegada dos grups llorencins de música de cambra hi han estat inclosos, de manera que 21 dels 30 concerts han sigut fets per aquests dos grups: 9 cada un d'ells i 3 actuacions de la Banda de Música.

Els dos grups, el Quartet de Clarinets Llevant i el Brass Quintet Sant Llorenç, han donat a conèixer la gran tasca que ha fet la escola de música llorencina preparant aquests músics, de tal manera que els qui hem seguit la trajectòria estam ben satisfets. Us puc assegurar que un se sent orgullós quan a la presentació dels grups es diu que provenen de la nostra escola de música i demostram que a Mallorca no només hi ha sol, platja i alcohol, sinó també una gent que fa cultura i que no desentona gens amb els professionals que venen d'altres indrets.

Estic segur que els seus components recordaran aquets hivern en què han començat a actuar com si de professionals es tractàs. Recordarem actuacions memorables com les de l'hotel Hipocampo Playa del Quartet de Clarinets, o la de l'Eurotel del Brass Quintet de Sant Llorenç, entre moltes d'altres, perquè es pot dir que totes les seves actuacions es poden comptar per èxits rotunds. Naturalment, d'aquests èxits una part important de culpa la tenen els dos homes que els dirigeixen, J.A. Tello y Francesc Sapiña, per a ells la nostra més cordial enhorabona.

No vui tancar aquest comentari sense fer una menció especial a l'èxit, que sense exagerar es pot considerar apoteòsic, tant de públic com musical, obtingut el passat dia 26 de març a l'hotel Levante de Cala Bona, on la nostra Banda es va veure obligada a haver de fer varis bises. L'èxit va ser extraordinari, igual que ho havia sigut el mes anterior a l'hotel Sumba. Els nostres visitants saben apreciar la música de qualitat que la Banda ofereix, amb repertori realment atractiu, encara que dificultós d'interpretar però

del qual els nostres músics en surten sempre ben lluïts, i per això l'èxit d'aquests concerts als hotels de la nostra zona costanera.

Confiam que l'hivern que ve aquests concerts puguin continuar i puguem veure una altra vegada els noms d'aquests dos grups i de la nostra Banda dins els programes musicals que organitza la Conselleria de Turisme, a través del Foment, juntament amb els noms d'altres grups i artistes internacionals. Aquest és el nostre desig. Així sia.

Poesia

Carles Duarte

Temo sentir-me sol
 en una cambra fosca,
 palpejo les parets,
 que amb serietat de mur
 s'empassen els sorolls,
 les recorro amb els dits,
 cada cop m'acompanyen
 més desesperadament,
 assajo de reviure,
 ara, de nou, els mots,
 però només m'és útil
 el crit o el silenci.

Ja s'atraquen les festes de Son Carrió

Com cada any, passat l'hivern i entrada la primavera, s'atraquen les festes patronals de Son Carrió. Aquestes festes es caracteritzen per esser les primeres de la comarca, cosa que les fa més interessants.

Per veure com es presenten enguany hem cregut oportú fer una entrevista a en Mateu Puigròs, un dels encarregats d'organitzar-les.

Per començar, ens podries explicar més o manco com seran les festes d'enguany, les coses que ja teniu programades.

Bé, el que tenim programat enguany per les festes de Son Carrió és un programa més o manco similar al de l'any passat. No hi ha pràcticament actes nous, però sí un reforçament especial del dia de la Fira Ramadera, que celebrarem el diumenge dia 8 de maig. També cal destacar un acte exclusivament nou, que pel seu aspecte cultural hem de tenir en compte, l'exposició filatèlica que es farà a Son Carrió per primera vegada, organitzada per una associació nova de Sant Llorenç que es diu "Gent Cardassana", a la qual també pertanyen alguns membres carrioners.

També té continuació l'exposició de pintura i de fotografies antigues?

Sí, el certamen de pintura ja és un acte solidificat, ja que complim la sisena edició, és a dir, fa sis anys que la feim. És una celebració massiva de pintors, ja que normalment es presenten més de cent obres, de les quals només tres resulten premiades. Jo crec que és important, donat que suposa una oportunitat per als pintors joves que encara no tenen cartell fet per donar-se a conèixer en aquest cetamen. Per altra banda, és una forma de donar a conèixer Son Carrió a gent que no hi havia estat mai.

Ja teniu una idea aproximada de com s'estructuraran els distints actes

de les festes?

Sí, l'esborrany està més o manco fet. El programa oficial de les festes comença una setmana abans de la setmana de festa. Dissabte dia 30 d'abril i diumenge dia 1 de maig tindrà lloc la jornada de festa esportiva. Enguany la jornada s'ha repartit en dos dies degut a que l'any passat tengué molt d'èxit, i un dia quasi no basta per fer tot el que hi havia programat.

Aquest cap de setmana, per no agrupar tant la setmana central de festes, se celebrarà el primer ball de bot de festes de la comarca, el dissabte vespre.

El següent acte programat és el dijous, dia dedicat a la inauguració de la setmana central de les festes, encapçalat pel pregó, precedit del passacarrers de la banda de música. Més tard actuarà el Quintet de la banda a l'església.

El divendres tenim pensat fer la diada infantil, seguida del Festival Hi-Fi.

Del dissabte cal destacar la torrada i del diumenge la segona Fira Ramadera i la comèdia.

Dilluns, que a Son Carrió és festa, la banda interpretarà una sèrie de peces per donar fi a la festa.

L'any passat va davallar bastant

el pressupost destinat a les festes. Com es presenta això enguany?

Bé, pel que respecte al pressupost hem mirat de reduir tot el possible les despeses corrents. Aleshores, la cosa que costa més és la torrada del dissabte vespre, que també per altra banda s'autofinancia en part per la venda d'impresos, però això sols cobria una mínima part dels gastos. Els grups que duim ja no són tan cars com els d'abans.

La Fira, que aparentment és el més car, és el que duu més feina d'organització, més que de pressupost, que és de 400.000 ptes. per les races autòctones. Jo crec que és justa aquesta paga per permetre seguir amb la tasca de recuperació de les 18 races autòctones de Mallorca. Les altres coses que duim a la fira no signifiquen una gran despesa, ja que els altres participants, com els corrals d'ovelles o dels cavalls sols reben un regal simbòlic.

Donada la gran afluència d'estrangers, també s'organitzen una sèrie d'actes culturals, com una mostra de ball de bot, passacarrers de la banda de música i el grup infantil Cucorba al poliesportiu.

Per enguany tenim una novetat en la Fira, un carrusel eqüestre de la Policia Local Muntada de Palma, que es farà a les 16.30 al camp de futbol.

Amb això de tenir un pressupost baix, creus que és important la participació de molta gent del poble que organitza alguns actes, com el Festival Hi-Fi, comèdia, torrada, etc.?

Clar, això està claríssim. Al Festival Hi-Fi hi participen tots els escolars de Son Carrió, a través de l'SMOE, l'APA i un grup de monitors carrioners que organitzen les coreografies que es representen. Això no costa pràcticament res, únicament l'equip de so suposa una despesa mínima, ja que els artistes són els propis nins carrioners. En compensació per aquest es-

forç, el diumenge els al.lots podran ballar al ritme del grup infantil Cucorba, que ve per petició dels propis al.lots.

Després hem de dir que el grup de joves carrioners que organitza la comèdia per tercer any ens prepara la comèdia "Pobres casats", que promet ésser molt divertida. Això també suposa poques despeses, moltes menys que si hagués de venir un grup extern.

Ja fa un parell d'anys que les festes s'inauguren amb un pregó. Qui serà l'encarregat de fer-lo enguany?

Sí, ja fa un parell d'anys que les festes comencen amb el pregó. Jo crec que és un acte molt interessant que té un aspecte cultural i popular, i que és l'inici de les festes. Per aquest any hem pensat en don Llorenç Galmés, de Sant Llorenç, que va ésser mestre molts d'anys a Son Carrió. Ell coneix i ha conegut molta gent, pel que pensam és un personatge important que ens pot donar una visió de conjunt des de l'exterior de Son Carrió.

Qui és l'encarregat de triar el personatge per fer el pregó?

Normalment això es comenta amb el grup que organitza les festes, donant noms de gent que podria fer-lo. Un vespre sorgí el nom de don Llorenç, se'l va avisar i acceptà la invitació, encantat de poder venir a fer el pregó a Son Carrió.

L'any passat, sense cap dubte, l'acte central va ésser la primera Fira Ramadera. Com es presenta la d'enguany? Quines novetats important hi ha?

Molts de pobles treuen la Fira del programa de festes per fer-la un dia qualsevol. Nosaltres aprofitam les dates en què se celebren les nostres festes patronals per incloure la fira en el programa, de manera que això és una de les primeres.

També hem de tenir en compte que excepte Manacor, no hi ha cap poble que als voltants celebri cap fira pasescudada. A la nostra la titulam Fira Ramadera. El que nosaltres no volem és convertir-la en una fira de mercat,

sinó que ens proposam centrar-nos en les races autòctones de Mallorca, promocionant-les, donant a conèixer les races i productes alimentaris que podem trobar a l'illa. L'altre caire és donar a conèixer la cultura illenca, sobretot als nombrosos estrangers que afluixen dels distints centres turístics que envolten el poble.

Respecte a la torrada, quins grups pensau dur?

Tenim un condicionant, la gent primer va a sopar, i llavors li va bé un poc de bauxa, però també sense fer coses massa extremes. Com que està de moda el ball de saló, intentam dur grups que interpretin cançons dels anys 60, com l'orquestra Mediterrània i Orquestra Oasis.

Per acabar, l'èxit de les festes depèn molt de si fa bon temps o no. Teniu pensat res a curt o llarg termini per tapar el polisportiu?

Sí, necessitam un paraigües gros, això sí que és veritat. Per part de l'Ajuntament es va fer una petició al Consell Superior d'Esports i a la Conselleria de Cultura de la Comunitat Autònoma. Ja fa uns dos anys que demanam una solució tècnica per poder deixar almanco una part coberta. Aleshores tenim un problema, el polisportiu de Sant Llorenç, encara no s'ha pogut fer malgrat ésser aprovat, i estam un poc pendents d'això, de seguir la roda aquesta i esperar que la situació econòmica i les entitats públiques millorin. Nosaltres seguirem insistint per veure si aconseguim alguna cosa.

Això va ésser el que ens digué en Mateu. Esperem que tot transcorri pel millor camí i que el temps acompanyi. Molts d'anys, carrioners.

J. Bassa, A. M. Calafat

Meteorologia

LA SEQUERA A PRINCIPI D'ANY

Tots sabem la importància que té l'aigua i també que de cada dia n'hem de menester més, i som molts els qui creim que de cada vegada plou més poc. Aquelles tramuntanades que duren de tres a sis dies, ben conegudes pels nostres pares i padrins, avui ja són història. Segueix bufant la tramuntana, però no en plou. I per quin motiu? Aquesta pregunta l'he feta en diverses ocasions, però no he obtingut mai per part dels meteoròlegs una resposta que m'hagi deixat convençut.

A la taula adjunta podeu veure lo poc que ha plogut enguany, comparant l'aigua caiguda durant els mesos de

gener, febrer i març en els darrers set anys.

1988	90'11/m ²
1989	72'7 "
1990	121'5 "
1991	262'5 "
1992	93 "
1993	92'7 "
1994	54'7 "

Per acabar, dedicarem dues retxes a aquesta gota freda que ens passà per damunt la nit del 10 a l'11 d'abril. Els llocs més afectats que de moment tenim notícia són: Ses Planes 32 l/m², Sa Fompella 31 i Sant Llorenç 16.

Es va parlar de neu, però era més aviat neu granulada que es desfeia en tocar enterra, donant la sensació d'una nevada. També el calabruix va deixar la seva firma als ramellers que tenim a Sa Fompella.

Xesc Umbert

L'Escolania de Lluc a favor de la cultura

1.- Dues pinzellades d'història

De tothom és ben sabut que l'Escolania de Lluc és una de les institucions més antigues de Mallorca. Les seves referències històriques de què actualment disposam ens remunten fins a l'any 1485. Ens assabentam que per aquelles dades un nin blau, en Pere Garí, arribà a ser prevere després d'haver estudiat al Santuari. Abans del 1531, ja trobam indicis dels primers escolanets que amb les seves veus blanques cantaven a la Mare de Déu de Lluc en nom de Mallorca. Però fou el papa Climent VII qui otorgà una butlla que aprovà uns estatuts que redactà el Prior de la col.légiata Gabriel Vaquer, i el 25 de setembre del mateix any s'establien d'una manera oficial els *al.lots blaus* en nombre de sis, perquè cantassin missa matinal a Nostra Dona de Lluc, així com es feia a Nostra Dona de Montserrat.

El poble de Mallorca, en el decurs de la història, fou qui cap el segle XVIII els donà el popular nom de *Blauets*. Avui en dia els *nins blaus de Lluc* són coneguts no sols a Mallorca, sinó també fora de les nostres fronteres. Les seves veus angelicals ens fan sentir més a prop de Déu.

Des dels inicis de la seva fundació l'Escolania de Lluc fou una escola amb una fisonomia molt pròpia. En un document del S. XVIII queda escrit: "*l'escola era a la mateixa casa (al Santuari) privilegi gairebé insòlit per als infants*". El Prior Vaquer, com els seus successors, tengué cura que els nins de Lluc visquessin en un ambient sa, que fomentàs una adequada creixença i que cuidàs totes les dimensions de la persona humana.

Els Blauets d'aquell temps no escatimaven temps per a l'aprenentatge acadèmic i musical, però, com era de suposar, també gaudien d'uns moments d'esbarjo per a jugar als clàssics jocs de bolles, a baldufa, a conillons, a botar per les nombroses rossegues que envolten el Santuari, i per trescar pels diversos caminots amagats del gran bosc de la Serra de Tramuntana. Els blauets d'aquell temps semblaven cabrides que amb un aire festiu i juvenil trescaven per les muntanyes, menjant-hi els fruits que la natura amb la seva saviesa i gene-

rositat els oferia com si fos un regal caigut del cel.

El Prior així com la resta dels col.legials de Lluc també varen preveure que els nins de L'Escolania tenguessin uns mestres adients; per això a l'ordinari 11, 6º demana que els preveres que aspirin a ser col.legials i a instruir els nins blaus sàpiguen raonablement gramàtica i cant. Aquests eren els requisits indispensables per a poder ser educadors i professors dels Blauets de Lluc.

Al llarg de la seva història, l'Escolania ha passat per diverses èpoques, en algunes ocasions esplèndides i en altres decadents. Però mai s'ha deixat de cantar a la qui és la Patrona de Mallorca: La Mare de Déu.

Avui l'Escolania continua fidel als seus principis bàsics: Donar culte a la Mare de Déu i treballar perquè la nostra cultura i el nostre tarannà com a poble siguin els principis fonamentals que mouen el cor de tots els mallorquins. Tanmateix, estimar la nostra cultura i lluitar per mantenir-la viva i sentir-la a flor de pell és ben propi dels qui dia a dia vetllen perquè ningú no ens pugui prendre allò que ens identifica com a poble i allò que amb tanta de força i radicalitat visqueren els nostres avantpassats, tot desitjant que ningú no ens ho pugui fer mal bé.

2.- L'Escolania, una família que diàriament prega.

Els nins que avui viuen a l'Escolania ben segur que respiren poble; però no només poble que estima la nostra cultura, sinó també la nostra fe. Els Blauets creixen en un ambient religiós sa. Diàriament, tot just després d'aixecar-se i fer el llit, talment com si fossin ocells que piulen i canten la frescor del nou dia, els Blauets adrecen unes paraules d'alabança al Déu de la vida. També a les 11'15 i a les 20'30, envoltats de centenars de turistes que han arribat al cor de la muntanya per escoltar-hi les seves blanques veus.

Els nins que estudien a l'Escolania és ben segur que senten el batec dels qui estimen i lluiten per fer un món més just, però també respiren l'aire fresc i pur de la muntanya. Són molts els visitants que arriben a Lluc i comenten a cau d'orella: "*Quin privilegi tenen aquests nins! Entren de ben petits i quan surten són joves ben preparats per respondre amb maduresa i saviesa als problemes que ens presenta la vida... a més de tenir uns bons coneixements musicals: cant coral, solfeig, tocar algun instrument, i uns bons estudis acadèmics*". Tanmateix, un ensenyament en grups reduïts proporciona un aprenentatge més personalitzat, la qual cosa proporciona un millor rendiment escolar.

Els nins que estudien a l'Escolania saben prou bé que el motiu de la seva estada a Lluc, a més a més d'estudiar, és cantar a la Mare de Déu i estar al servei dels

actes litúrgics del Santuari, la qual cosa fa que els Blauets visquin a Lluc. Ben segur que això suposa un petit sacrifici tant per part dels nins com també dels seus pares, però aquest esforç es veu recompensat gràcies a l'ambient de germanor i fraternitat que hi ha entre els Blauets. Els qui treballam directament amb els Blauets sabem prou bé que el punt de referència més important per al nin ha de ser la família, perquè és la primera entitat educativa. Però tot i així, a l'Escolania es viu en un ambient d'una gran familiaritat i germanor. Sovint s'acostuma a dir que l'Escolania és una família gran.

Com és de suposar. l'equip pedagògic que treballam directament amb els Blauets feim tot el possible perquè aquest estil familiar i fraternal que caracteritza Lluc i l'Escolania cada dia sigui més atraient. És per aquest motiu que se segueix una metodologia i pedagogia que contempla el nin en tota la seva dimensió...

3.- Aprenentatge en la nostra llengua.

El col·legi "Escolania de Lluc" des de 1977 imparteix l'ensenyament en la nostra llengua, essent per tant, capdavanter de les escoles mallorquines en l'aprenentatge en català. Es pot dir que aquesta iniciativa d'amor a la llengua es covava des de feina molt de temps. Les revistes "Cavall fort", les "Rondaies" de Mossèn Alcover, la "Minyonía d'un infant orat" i l'edició de centenars de fulls que portaven per títol: "Com llegir i escriure la nostra llengua" creà un ambient que afavorí el pas de parlar en català no sols al pati, al joc, als moments d'esbarjo, sinó que també formà part de la vida acadèmica de l'Escolania. Es pot dir que l'ensenyament en català a l'Escolania influí molt a crear una nova consciència de pertinença a un determinat país.

Ja han passat 17 anys d'aquells intents i esforços per ensenyar, aprendre i estimar la nostra llengua. Avui l'Escolania continua fidel a aquests principis i estam segurs que el camí recorregut ha fet possible que el nostre país tenguí una fisonomia i un taranna propis.

4.- Amor a la natura.

Ja hem dit anteriorment, encara que fos d'una manera molt breu, els avantatges de ser Blauet. Entre d'altres coses viure a

Lluc afavoreix un creixement en contacte ben directe i lliure amb la natura, això fa que els nins blaus l'estimin i tenguin una especial sensibilitat i una certa delicadesa envers ella, perquè saben que és obra de Déu i com a tal cal estimar-la i respectar-la. Quan arriba la primavera i les classes s'han acabat sortim a trescar pel bosc on sentim el cant harmoniós dels ocells o hi contemplam les diverses plantes autòctones que creixen gratuïtament per les diverses tanques i carreranyes que envolten el Santuari. I quan arriba l'hora, i de bona gana, els blauets van a netejar el Jardí Botànic del Santuari. És de suposar que quan els Blauets lleven un batzer o una branca seca van ben alerta a tallar una alzineta o un xiprell que just acaba de néixer, perquè ells saben bé que més enviant embelliran el nostre paisatge mediterrani.

El sentit ecològic està ben arrelat en el cor dels Blauets. Com Francesc d'Assís, els nins de Lluc guarden un amor entrañable a la nostra mare natura. Els educadors que treballam a l'Escolania ja ens cuidam prou bé de transmetre'ls-el, així com altres valors. Ells, així com es van fent grans es nodreixen d'una gran descoberta: que la mare terra és obra esplendorosa del Creador en la qual s'inscriuen visiblement les petjades de la seva bondat.

5.- L'escolania i el cant.

No podem acabar aquest article sense esmentar la importància que té el cant a l'Escolania. Des de les civilitzacions més antigues, principalment la grega, fins als nostres dies, el cant ha estat un element de comunicació i expressió. Segons els tipus de sons i de melodies que es cantaven, sobretot a Grècia, es transmetien diversos sentiments: amor, alegria, tendre

sa, odi, etc. En el món cristià quelcom de semblant visqueren els primers cristians. Quan es reunien per a pregar i per a celebrar els seus actes litúrgics, el cant era tan important com la paraula. Sant Agustí afirmava que el qui canta prega dues vegades.

Aquest desig de cantar en forma de pregària en nom de tot el poble mallorquí és ben propi dels Blauets. Talment com un rossinyol que canta a trenc d'alba, els nins blaus de Lluc fan de les seves veus angelicals una alabança continuada davant la Mare de Déu, com si fossin una espelma que escalfa els milers de pelegrins que arriben a Lluc amb els desig de trobar-hi un poc de llum per a les seves vides. Els Blauets s'afanyen per aixecar davant el trone de la Moreneta pregàries i lloances.

Aquest desig de cantar cada dia al matí i a la posta del sol obliga l'Escolania a un assaig constant per conrar les seves veus. És que la música en la formació dels Blauets ha tengut, des de sempre un especial èmfasi, perquè, com ens ha demostrat la psicologia, influeix molt a formar persones més sensibles obertes a tots els camps de la vida, sobretot al camp de l'Esperit.

Tots els Blauets tenen diàriament classes de llenguatge musical i estudi d'un instrument: el piano, la flauta travessera o un instrument de corda com el violí. Tots aquests estudis musicals tenen reconeixement oficial, com si els fessin a un conservatori, perquè l'Escolania, a més de ser un centre concertat d'Educació Primària és també un centre d'ensenyament musical reconegut pel Ministeri d'Educació.

Finalment volem aprofitar per comunicar a tots els nins mallorquins que vulguin formar part de l'Escolania que ja és obert el termini de les inscripcions pel proper curs.

P. Miquel Mascaró

— CIAL. —

ES AIGÜES C.B.

—INSTAL·LACIONS SANITÀRIES—

C/. NOU, 37 - Tel. 83 82 99 SANT LLORENÇ

DEFUNCIONS

* El dia 26 del mes passat va entregar l'ànima a Déu l'amo en Pere Quina Riera *Setrú*, que fins que es va jubilar havia fet de conrador. Quan el va sor-

prendre la mort tenia 77 anys. Que el vegem en el Cel.

* El dia 30 de març ens va deixar un home ben popular dins Sant Llorenç, en Rafel Melis Pascual, *l'amo en Meco*. Fins fa pocs anys va ajudar a fer mol-

tes barrines en el poble, tasca que va substituir per l'acompanyament d'en Ramon *Pisca* quan aquest va perdre la vista. Tenia 92 anys. Al Cel sia.

* Dia 10 d'abril va morir a Son Carrió la mare del carnisser *Gelat*, na Margalida Servera Sard, *Gelada*, a l'edat de 88 anys. Descansi en pau.

NAIXEMENTS

* El 23 de març va néixer a Sant Llorenç na Núria Riera Lliteras, filla de n'Antoni i na Maria Isabel.

* Dos dies més tard, el 25, i també a Sant Llorenç, n'Antoni Caldentey i n'Aina Maria Vallès tengueren una nina i li posaren per nom Beatriz.

* El darrer de març també compagregué en aquesta vall de llàgrimes na Catalina Miquel Carrió, filla d'en Jeroni de Sa Gasolinera i na Joana.

* El 7 d'abril va néixer a Sa Coma

en Miquel Àngel Planisi Tornow, fill d'en Miquel Àngel i n'Andrea.

* I, per acabar, el 13 d'abril va veure la llum per primera vegada en Lluís Sastre Vaquer, fill d'en Pere i na Margalida *Corema*.

A tots ells els donam l'enhorabona i les gràcies per contribuir a la propagació de l'espècie humana. Ara anam!

NOCES

* La llorencina Isabel Pont Llull i el manacorí Pere Bordoy Febrer feren l'esclafit el dia 26 de març a Sant Llorenç.

* El dia 3 d'abril es casaren a Sant Llorenç na Isabel Hervàs Baena, sevillana, i n'Antonio Pérez García, de Granada.

Enhorabona a les dues colles i a veure si prenen mostra dels que hem esmentat abans.

NOCES D'ARGENT

El dia 17 d'abril va fer 25 anys que na Francesca Servera i en Joan Sancho decidiren casar-se i passar plegats la vida en el nostre poble.

Enhorabona i que en puguin passar molts més.

I. Nicolau i A. Simonet

Tal dia com avui

ARA FA 100 ANYS

* Que es va crear en el poble una escola nocturna d'adults, dirigida pel mestre Antoni Gelabert Cano.

ARA FA 80 ANYS

* Que, al si de la Congregació Mariana, el rector Pere Santandreu *Teco* va crear el grup dels *Exploradors*. Duraren fins l'any 1923.

ARA FA 70 ANYS

* Que es va crear la Comissió Permanent als ajuntaments de l'Estat Espanyol.

* Que va desaparèixer la figura del *síndic* local.

ARA FA 55 ANYS

* Que va acabar la Guerra Civil.

ARA FA 15 ANYS

* Que es va constituir el primer Ajuntament de l'actual democràcia. Ignasi Umbert, del PSOE, en fou elegit batle amb el recolzament dels grups independents de Sant Llorenç i Son Carrió.

ARA FA 5 ANYS

* Que s'inauguraren el polisportiu, el local de la Tercera Edat i la delegació de l'Ajuntament a Son Carrió.

Nota

Si qualcú està interessat en què publiquen fotografies dels protagonistes de la *Demografia*, les pot fer arribar als autors de la secció o al domicili de *Flor de Card*.

Això inclou naixements, defuncions, noces, comunions, bateigs, noces d'or i argent, etc.

S'acaben els capellans?

Josep Cerdà Tomàs

Recentment es publicà en alguns dels nostres diaris un article amb el present títol. El seu autor és Mn. Sebastià Salom Mas, rector de la parròquia de Santanyí. Personalment m'ha agradat molt la seva reflexió per lo realista i encoratjadora. Per això m'he decidit a mostrar-vos-la, encara que només siguin algunes parts, perquè crec que us pot suscitar interès i, tal volta, fer-vos pensar sobre aquest tema, sobretot als qui formam la comunitat cristiana de Sant Llorenç.

"O ha de canviar la tendència de les estadístiques, o en pocs anys moltes parròquies s'aniran quedant sense capellans. Però tant si miram la situació amb un poc de perspectiva geogràfica (en el Tercer Món hi ha molt més pocs capellans amb relació amb el nombre de cristians, i no per això les comunitats cristianes perden vitalitat), com si la miram amb un poc de perspectiva històrica (fa cent anys hi havia deu o quinze capellans en els pobles on ara n'hi ha un o dos, i no per això s'han esfondrat les parròquies), serà fàcil desdramatitzar o relativitzar el problema.

El Consell Presbiteral, que és una representació de tots els capellans, es va reunir amb el Bisbe per a tractar aquest tema. Els mitjans de comunicació se'n varen fer ressò, destacant-ne en algun cas unes afirmacions més bé secundàries sobre la pèrdua de protagonisme de l'Església, que no reflectien ni l'anàlisi global que es va fer ni molt menys una enyorança del protagonisme perdut ni el desig de recuperar-lo (...)

(...) De la reflexió feta, personalment en destacaria aquests tres punts:

- Es va enumerar un conjunt de causes que fan que, en la nostra cultura, sigui difícil el desvetllament de les vocacions: la mentalitat materialista i secularitzada de la nostra societat, que ha llevat importància a la dimensió religiosa, la por als compromisos definitius, la disminució de la natalitat, la poca vitalitat de les comunitats cristianes, la pèrdua del prestigi i de la posició social dels capellans, la por de proposar directament als joves l'opció vocacional, la poca valoració del celibat, etc...

- Un aspecte tan positiu del Concili Vaticà II, com és el desvetllament de la vocació cristiana dels seglars, ha suposat indirectament que molts de joves i al.lotes que fa trenta o més anys haurien seguit normalment una vocació religiosa o sacerdotal perquè era l'única opció que se'ls presentava de poder viure la seva fe amb més profunditat i radicalitat, ara senten que poden realitzar un compromís de vida cristiana i donar-ne testimoni sense fer-se necessàriament capellans o monges.

- Tal vegada la manca de vocacions sigui un signe del temps, que farà que l'Església del futur hagi de plantejar la conveniència de recuperar una altra fórmula de vocació al ministeri sacerdotal. I és que en els primers segles de cristianisme no solament sorgien vocacions des de baix, és a dir, de candidats que s'oferien a la jerarquia, sinó que també hi havia el moviment invers, és a dir, la petició o cridada que feia la jerarquia a un membre de la comunitat (casat o fadrí) perquè la presidís i celebràs l'Eucaristia i els sagraments (...)

(...) Si som cristians i creim en la

importància de l'Església, dels sagraments i de les comunitats cristianes, és necessari i urgent que suscitarem vocacions entre els joves. I aquesta tasca ens correspon a tots: en primer lloc a les famílies, però també als capellans, als mestres cristians, als professors de religió, als catequistes, als moviments cristians que treballen amb adolescents i joves, etc. Però no podem perdre mai l'esperança: si hi ha cristians responsables i comunitats cristianes vives, no els faltaran mai els serveis de la Paraula, de l'Eucaristia ni de la Comunió eclesial. L'Esperit trobarà maneres de proveir l'Església dels serveis que ella necessita."

A mi només em queda recomanar vivament als joves llorencins una petita carta que, amb un estil molt personal i directe, el nostre Bisbe, Teodor, acaba d'escriure: "**La resposta, l'he trobada en Jesús! Carta del Bisbe als joves de Mallorca**". Aquesta va ser presentada el dia de Pasqua a un nombrós grup de joves que es reuniren al Seminari Nou, convocats pel Secretariat Diocesà de Pastoral Juvenil. Pot ser molt útil per als joves que es preparen per a rebre la Confirmació. Amb un preu mòdic de 100 pts. (està patrocinada) pot ser adquirida al dit Secretariat, a l'Administració Diocesana, a la llibreria de la Delegació de Catequesi o, senzillament, posant-vos en contacte amb algun responsable de la nostra parròquia. També, comunicar-vos que s'ha editat la primera Bíblia en la nostra pròpia llengua. Suposa això un esdeveniment important per a les diòcesis de Mallorca, Menorca i Eivissa. A més, aquesta Bíblia és interconfessional o ecumènica, essent així feel a l'obertura que va ser el Concili Vaticà II.

MOTS ENCREUATS

Horizontals: 1.-Acció de debilitar. 2.-Que té poder d'elevat. Símbol del radi. 3.-Afirmació. Mil. Nom de lletra. 4.-Capacitat emocional. Consonant. 5.-Noia petita. Oliaire. 6.-Planta de la família de les bromeliàcies d'infrutescència gran en forma de pinya. Cinquanta. Altar. 7.-Nom de lletra. Terminació verbal. Lloc tancat, en les cases o en el camp, esp. el destinat a ternir-hi bestiar. 8.-Crit prolongat i fort arrencat pel dolor. Peix teleosti de 15 a 30 cm. de llarg. Consonant. 9.-Doctrina que considera els gèneres i les espècies com no existint sinó de nom. 10.-Encés d'ira. Cinc-cents. Mammífer solpède. Símbol de l'oxigen. 11.-Nom comú dels moluscs gasteròpodes proveïts d'una closca en espiral. Acció d'atacar. 12.-Nom de lletra. Vianda. Símbol de l'americà.

Verticals: 1.-Conjunt de deu unitats. A què res no pot ésser comparat. 2.-Que elimina. 3.-Anyell. Ondulació. Lloc plantat d'oms. 4.-Quatre. Relació de tons en una pintura. 5.-Que té la forma d'una làmina. Símbol del nitrogen. Nom de lletra. 6.-Símbol del titani. Got. El qui bada. 7.-Grau d'elevació d'un so. Símbol del iode. Hortallissa. Nota musical. 8.-Ètica. 9.-Part alta d'una panna. Conjunt d'objectes sense triar. 10.-Un. Incitar de paraula o d'acció. Mot infantívol per a designar la mamella. 11.-Metall groc. Època notable en què comença un nou ordre de coses. Vocal. Símbol de l'ame-

rici. 12.-Nom de la primera lletra de l'alfabet català. Un dels tubs del sacs de gemecs. Mascle de l'oca.

Solucions

Horizontals: 1.-Debilitació. 2.-Elevatori. Ra. 3.-Si. M. Ema. 4.-Emotivitat. G. 5.-Ninona. Olier. 6.-Ananas. L. Ara. 7.-A. Ar. Corral. 8.-Udol. Boga. L. 9.-Nominalisme. 10.-Irat. D. Ase. O. 11.-Caragol. Atac. 12.-A. Teca. Am.

Verticals: 1.-Desena. Única. 2.-Eliminadora. 3.-Be. Ona. Omar. 4.-Iv. Tonalitat. 5.-Laminar. N. Ge. 6.-It. Vas. Badoc. 7.-To. I. Col. La. 8.-Aretologia. 9.-Cimal Rassa. 10.-I. Atiar. Neta. 11.-Or. Era. E. Am. 12.-A. Grall. Oc.

BROU DE LLETRES

Dins aquest brou de lletres hi ha ben amagats els noms de deu carrers del poble de Sant Llorenç des Cardassar. Ara veurem si sereu capaços de destriar-los.

O R P T A B C S R D A O
O P A O D E G K U N J R
B Q B L L T F O I O O S
L R C I E M N H N R P C
I S D V T G S E R D Q F
I T S A C A R I N N A G
C A A R T A L I E O D J
R O N L S E T O A T P K
O I I E S U E R C C O L
M E D A I S E L G S E I
A D R A B C E F H E S H
T C O D M A J O R G S E
O B J I A R E R B A C D
S G F R T U O N G B R A

Solució

Alegria, Olivar, Creu, Nord, Ponent, Església, Ordinas, Nou, Major i Cabrera.

Maria Galmés

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambul. de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
C. Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
	56 95 53
S.M.O.E.	56 95 49
Ca Ses Monges	56 90 83
Funerària	52 60 53
GESA	55 41 11
Grua	55 03 44
Hisenda	55 35 11
Teatre de Manacor	55 45 49
Parròquia	56 90 21
Oficina atur	55 20 81
Telèfon de l'esperança	46 11 12

Joieria Femenias

**l·listes de noccs
objectes de regal**

Rector Pasqual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç

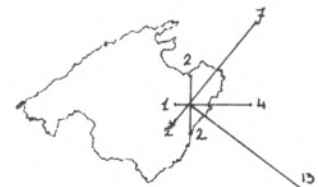

Resum comparatiu del mes de març

Gràcies als col.laboradors, sabem que ha plogut a:

Ses Planes (Ca'n Toni)	16'5
Son Vives (Ca'n Pedro)	17
Son Roca	12
Sa Fontpella	17'5
Sant Llorenç (Ca'n Xesc)	15'5
Son Sureda (Ca'n Tomeu)	16
Son Costes (Ca'n Salvador)	16

Des d'on ha bufat el vent

Ca'n Xesc

Estació pluviomètrica B-480

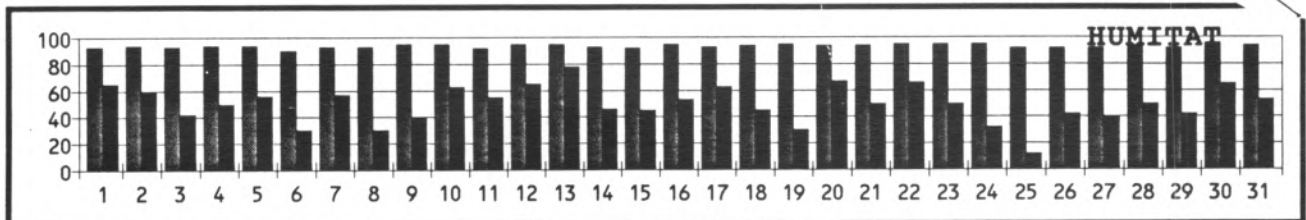
Sant Llorenç

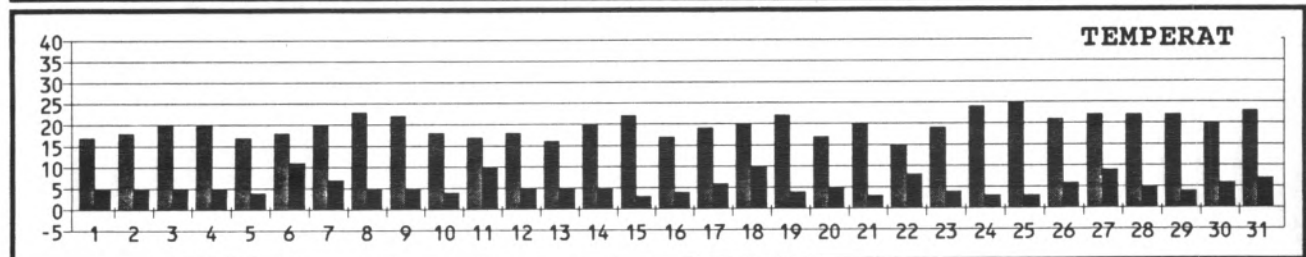
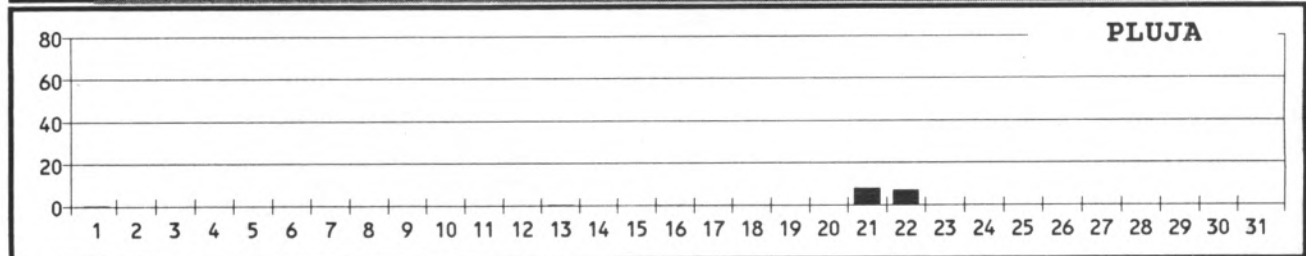
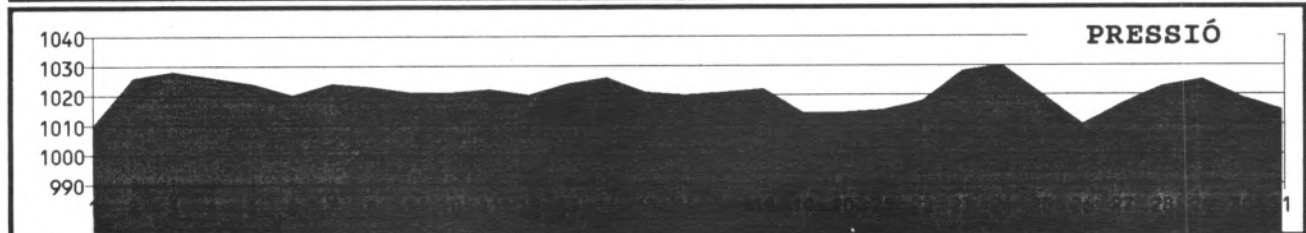
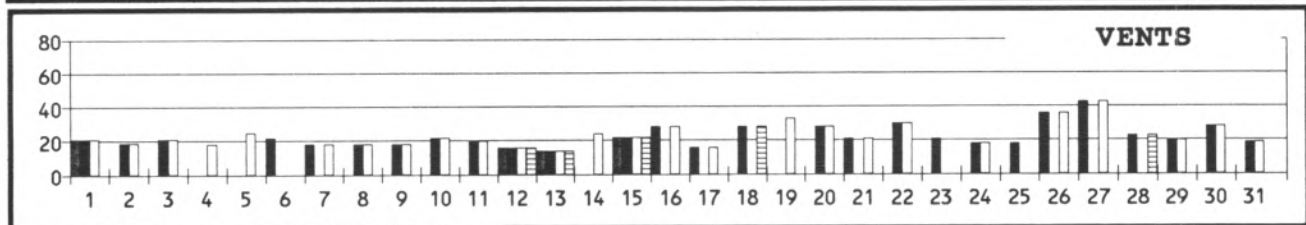
Màxima	25
Mínima	3
Mitja	12'2
Màxima mitja	19'1
Mínima mitja	5'4

Màxima mitja
Mínima mitja

	1993		1994
Boires	1	☰	2
Tempestes	-	☁⚡	-
Calabruixades	-	☁⚡	-
Pluja (l/m2)	7'2	☁☔	15'5
Dies de cel serè	13	☀	20
Dies de cel cobert	4	☁	1
Dies de cel nuvolat	14	☁☀	10
Gelades	8	❄	-
Pols d'Àfrica	-	☁☔	-
Pluja acumulada any	92'7	☔	54'7

N
S
E
O

Senyals de trànsit

A més, davant ca s'Elèctric n'hi ha una que ja no se sap de què anava de tan rovellada que està; al carrer de Sant Llorenç, ran de ca'n Neula, del mirall ja només queda la vasa; dalt de la costa d'en Corem hi dues senyals de direcció prohibida a un pam una de l'altra; stops i *cediu el pas* amacaronats o de pla amb la paret que els subjecta en tenim una mala fi...

De les d'aquesta pàgina n'hi ha de ben curioses, com el fluorescent amb el fil penjant que un temps va il.luminar una direcció prohibida, o l'*stop* malfermat a la reixeta, o la que prohibeix voltar cap amunt. Però la que m'agrada més és la del banc Central, que sembla indicar que del 16 al 31 s'ha d'anar a fer feina en direcció a la Banca March.

El sergent sap que nosaltres no anam de mala fe contra ell i que sempre estam disposats a col.laborar, però, seria tan costós substituir els senyals espanyats per altres un poc més arregladets?

Venga, posem-nos-hi.

Text: Josep Cortès
Fotos: Xisca Santandreu

